

In memoriam Inczedy János

Inczedy János (1923-2012)*

Életének 90. évében, 2012. december 10-én elhunyt Inczedy János okleveles vegyészmérnök, az MTA rendes tagja, az analitikai kémia nemzetközi hírű kutatója, nyugalmazott egyetemi tanár.

Inczedy János 1923. június 26-án született. 1946-ban szerzett vegyészmérnöki oklevelet a József Nádor Műszaki és Gazdasági Egyetemen. Az iparban eltöltött néhány év után 1951-től 1970-ig a Budapesti Műszaki Egyetem Általános és Analitikai Kémia Tanszékén oktatott és kutatott. Az 1950-es évek elején kezdte el kutatásait az ioncserélők területén, amelynek eredményeivel később világhírnévre tett szert. 1957-ben szerezte meg a kémiai tudomány kandidátusa, majd 1966-ban a kémiai tudomány doktora fokozatot.

1970-ben kinevezték a Veszprémi Vegyipari Egyetem Analitikai Kémia Tanszékére tanszékvezető egyetemi tanárnak és az MTA Analitikai Kémia Kutatócsoportja vezetőjének. 1980–81-ben a Veszprémi Vegyipari Egyetem rektora volt.

Teljes körűen átszervezte és modernizálta az analitikai kémia és műszeres analitika oktatását a Veszprémi Egyetemen. A *Kémiai analízis alapvető módszerei*, az *Anyagszerkezeti vizsgálatok*, a *Folyamatos és automatikus elemzés* című jegyzetei évtizedeken keresztül meghatározóak voltak a vegyészmérnökképzésben. Új egyetemi képzést alapított

1984-ben a Budapesti Műszaki Egyetem Villamosmérnöki Karával közös képzésben, Műszer- és Méréstechnika szak néven.

Tudományos érdeklődése szerteágazó volt, és elsősorban az ioncserélők alkalmazásával, valamint a folyamatos és automatikus elemzés kérdéseivel foglalkozott. Az *Ioncserélők analitikai alkalmazása* című könyve 1962-ben magyarul, majd németül, és angol nyelven is megjelent. 1970-ben adták ki a *Komplex egyensúlyok analitikai alkalmazása* című könyvét, amelyet négy nyelvre is lefordítottak. 1984-ben megjelent a *Folyamatos és automatikus analízis* című könyve, amely a dinamikus rendszerek analitikai kémiájának alapjait és gyakorlati alkalmazását foglalja össze.

Tevékenyen részt vett a IUPAC munkájában. Az Analitikai kémia osztály titkára, majd 1981–1985 között elnöke volt. A IUPAC 1998-ban megjelent analitikai kémiai nevezéktani kötetének – *Compendium of Analytical Nomenclature (The Orange Book)* – főszerkesztője volt.

1976–1980 között a Magyar Kémikusok Egyesületének alelnöke, majd 1981–1990 között elnöke volt. Kezdeményezte és megszervezte a *Symposium on Ion Exchange at Lake Balaton* konferenciasorozatot 1963–1990 között.

Tudományos és oktató munkájáért számos kitüntetésben részesült. 1965-ben Akadémiai Díjjal, 1980-ban Állami Díjjal tüntették ki; a MTESZ-díj, a Than Károly-emlékérem, a Schulek Elemér-emlékérem kitüntetésekben részesült. A moszkvai Mengyelejev Egyetem díszdoktora lett 1981-ben, 1988-ban megkapta a Veszprémi Egyetem Pro Universitate Vespriemensi arany fokozatát.

1993-ban az MTA levelező tagjává, 2001-ben rendes taggá választották. A Veszprémi Egyetem 1995-ben a Professor Emeritus cím, majd 2001-ben a Honoris Causa doktor cím adományozásával ismerte el az egyetem érdekében végzett tevékenységét.

Rendkívüli hittel és elhivatottsággal tanította fiatal kollégáit. Hitének és tudományos világképének alapjait egy könyvecskében foglalta össze, amely 2008-ban jelent meg *Hitünk és a Világ* címmel. Tanulmányát azzal az aggódással és szándékkal készítette, hogy a felnövekvő generációk sorsa sikeres, életük békés legyen.

Inczedy János emlékét őrizve méltán lehetünk hálásak emberségéért, életművéért és mindazért, amit alkotott.

Felinger Attila

*Fotó: Szabó László, Pannon Egyetem